

energiavirasto energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av
Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the
Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:

Dokumentet är daterat: 19.03.2019

The document is dated:

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: POLLARI LASSE JULIUS

Pvm / Datum / Date: 19.03.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 19.03.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Tämä paketti koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole näkyvillä tässä asiakirjassa, mutta ne on yhdistetty siihen sähköisesti.

Tämä asiakirja on sinetöity sähköisellä allekirjoituksella.
Sinetti takaa asiakirjan aitouden.

[Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta paket består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument
- Elektroniska signaturer. Dessa syns inte i detta dokument, med de är elektroniskt integrerade i det.

Detta dokument har försetts med sigill genom elektronisk signatur.
Sigillet garanterar dokumentets äkthet.

[Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

[THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >](#)

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu EU-direktiivin [1999/93/EY] mukaisella allekirjoituksella.

Detta dokument innehåller elektroniska signaturer enligt EU-direktivet [1999/93/EG] om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer.

This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF Advanced Electronic Signatures [Directive 1999/93/EC]

19.3.2019

911/474/2019

Fortum Power and Heat Oy
Keilalahdentie 2-4
02150 ESPOO

Asia

Energiaviraston päätös koskien Fortum Power and Heat Oy:n transparensiasetuksen (Komission asetus N:o 543/2013 tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta) noudattamista.

Asianosainen

Fortum Power and Heat Oy, Y-tunnus 0109160-2

Vireilletulo

25.7.2018

Selostus asiasta

Markkinatapahtumat

Energiavirasto on havainnut poikkeavuuksia asianosaisen julkaisemissa UMM -viesteissä (Urgent Market Message), jotka on julkaistu Nord Poolin REMIT UMM -alustalla alla yksilöityinä ajankohtina. Viesteissä on ilmoitettu epäkäytettävyystiedoista koskien alentunutta tuotantokapasiteettia. Viestit on julkaistu seuraavasti:

- 31.5.2018, julkaistu klo 6:58:23. Alentunut tuotantokapasiteetti on päivätty ajalle 31.5.2018 klo 5:45 – 31.5.2018 klo 10:00. Ilmoitettu asennettu tuotantokapasiteetti on 800 MW ja käytettävissä oleva ilmoitettu kapasiteetti on 600–700 MW.
- 24.7.2018, julkaistu klo 9:32:21. Ilmoitettu asennettu tuotantokapasiteetti on 260 MW ja käytettävissä oleva ilmoitettu kapasiteetti on 100–150 MW.

31.5.2018 julkaistu viesti koski Kemijoen vesistön vesivoimalaitoksen epäkäytettävyyttä ja 24.7.2018 julkaistu Vuoksen vesistön vesivoimalaitoksia. 31.5.2018 julkaistussa viestissä, epäkäytettävyystieto oli julkaistu 1 h 13 minuuttia epäkäytettävyyssjakson alkamisen jälkeen ja tieto on julkaistu muuna markkinatietona, ei tuotantotietona. 24.7.2018 julkaistussa viestissä tieto on julkaistu muuna markkinatietona ("other market information"), ei tuotantotietona. Kummassakaan viestissä ei ole eritelty tuotanto- tai generaattoriyksiköitä, joita epäkäytettävyystieto koskee.

Energiavirasto on pyytänyt asianosaiselta sähköpostitse selvitystä julkaisun viivästyisestä sekä siitä, miksi tuotanto- tai generaattoriyksiköitä ei viesteissä ole nimetty. Selvitys saatiin sille asetettuun määräaikaan mennessä.

19.3.2019

Fortum Power and Heat Oy:n antama selvitys asiassa

14.8.2018 päivätyssä selvityksessään asianosainen on esittänyt seuraavaa:

"Transparensiasetuksen 15. artiklan mukainen tiedottamisvelvoite koskee yksittäisten generaattoriyksiköiden vähintään 100 MW:n epäkäytettävyyksiä sekä asennetulta tuotantokapasiteetiltaan vähintään 200 MW:n tuotantoyksiköiden vähintään 100 MW:n epäkäytettävyyksiä, joiden odotetaan kestävän vähintään yhden markkina-aikayksikön ajan. Yksikään vesivoimageneraattori taikka vesivoiman tuotantoyksikkö Fortumin Suomen tuotantosalkussa ei tällä hetkellä ylitä näitä rajoja.

Koska samassa jokiuomassa olevien erillisten tuotantoyksiköiden rajoitukset monesti vaikuttavat koko joen käytettävyyteen, näillä rajoituksilla saattaa kuitenkin olla vaikutusta sähkö-tukkumarkkinatuotteiden hintoihin. Näin ollen Fortum tapauskohtaisesti arvioi tarvetta julkaista markkinatiedotteita myös REMIT -asetuksen vaatimusten mukaisesti.

Yleinen käytäntö Pohjoismaissa on, että alle Transparensiasetuksen raja-arvoja olevien yksittäisten vesivoimalaitosten rajoitukset ilmoitetaan jokikohtaisesti yhteenlaskettuna, käyttäen UMM kategorialla "Other market information". Tämä on myös käytännöllisin tapa, koska UMM - datakenttämäärittysten mukaan "Unavailability of electricity facilities" -kategorian viestissä voi ilmoittaa vain yhden tuotantoyksikön rajoituksista. Esimerkiksi Kemijoen pääuomassa on kahdeksan (8) tuotantoyksikköä, joiden kesken rajoitus saattaa jakaantua tai joista yhtä tai useampaa rajoitus saattaa koskea.

Yllä selitetyistä syistä muun muassa. 31.5.2018 klo 6:58:23 julkaistu Kemijokea koskeva UMM sekä 24.7.2018 klo 9:32:21 julkaistu Vuoksea koskeva UMM on julkaistu "Other market information" UMM kategorialla hyödyntäen. Markkinan läpinäkyvyyden kannalta emme myöskään näe lisäarvoa nimetä kaikki rajoitukseen liittyvät yksittäiset tuotantoyksiköt.

Kemijokea 31.5 kohdannut rajoitus johtui tilapäisestä datayhteyksien menetyksestä, mikä käytännössä tarkoittaa, ettei tehomuutoksia voida tehdä kuin tuotantoyksikköjä miehittämällä. Yleensä nämä yhteyskatkokset ovat lyhyitä, reilusti alle tunnin kestoisia. Tästä syystä operaat-torimme aluksi arvioi, ettei markkinatiedotteelle ollut tarvetta. Vian pitkittyessä päätettiin kuitenkin kaikesta huolimatta julkaista UMM, mutta julkaisu saatiin tehtyä vasta 1h 13 min tapahtuman alkuhetken jälkeen. Datayhteydet tulivat kuntoon 7:15 CET, rajoituksen kestäen siis 1h 30 min."

Energiavirasto on sähköpostitse pyytänyt 12.12.2018 lisäselvityksen asianosaisen tuotantosalkussa olevista vesivoiman tuotantoyksiköistä, joiden kokonaiskapasiteetti ylittää 100 MW:n rajan, mutta jää alle 200 MW:n rajan. Asianosainen on ilmoittanut 12.12.2018 sähköpostitse antamassaan vastauksessa kyseiseen lisäselvityspyyntöön, että näiden osalta tuotanto jakautuu kaikissa yksiköissä useammalle generaattorille, jotka kaikki jäävät alle 100 MW:n rajan.

19.3.2019

911/474/2019

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Transparensiasetuksen 2 artiklan 24 kohdassa tuotantoyksiköllä tarkoitetaan "sähköntuotantolaitosta, joka koostuu yhdestä generaattoriyksiköstä tai useampien generaattoriyksiköiden yhdistelmästä;".

Transparensiasetuksen 4 artiklan mukaan "Tietojen ensisijaisten omistajien on toimitettava tiedot siirtoverkonhaltijoille 6–17 artiklan mukaisesti. Niiden on varmistettava, että niiden siirtoverkonhaltijoille tai 2 kohdan mukaisesti tiedonantajille toimittamat tiedot ovat täydellisiä ja vaaditun laatuista ja toimitettu tavalla, joka tekee siirtoverkonhaltijoille tai tiedonantajille mahdolliseksi käsitellä tiedot ja toimittaa ne Sähkö-ENTSOlle riittävän ajoissa, jotta Sähkö-ENTSO voi täyttää tässä asetuksessa säädetty tietojen julkistamisen ajoitusta koskevat velvoitteensa."

Transparensiasetuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaan generaattori- ja tuotantoyksiköiden epäkäytettävyyttä koskevat seuraavat tiedot on toimitettava;

a) generaattoriyksikön vähintään 100 MW:n suunnitellut epäkäytettävyydet, mukaan luettuina vähintään 100 MW:n muutokset kyseisen generaattoriyksikön suunniteltuihin epäkäytettävyyksiin, joiden odotetaan kestävän vähintään yhden markkina-aikayksikön ajan, kolmelle seuraavalle vuodelle, sisältäen kohdassa yksilöidyt tiedot, sekä

b) sellaiset vähintään 100 MW:n muutokset generaattoriyksikön todellisessa käytettävyydessä, joiden odotetaan kestävän vähintään yhden markkina-aikayksikön ajan, sisältäen kohdassa yksilöidyt tiedot

c) tuotantoyksikön vähintään 200 MW:n suunnitellut epäkäytettävyydet, mukaan luettuina vähintään 100 MW:n muutokset kyseisen tuotantoyksikön suunniteltuihin epäkäytettävyyksiin, joiden odotetaan kestävän vähintään yhden markkina-aikayksikön ajan mutta joita ei ole julkaistu a alakohdan mukaisesti, kolmelle seuraavalle vuodelle, sisältäen kohdassa yksilöidyt tiedot:

d) asennetulta tuotantokapasiteetiltaan vähintään 200 MW:n tuotantoyksiköiden todellisen käytettävyyden vähintään 100 MW:n muutokset, joiden odotetaan kestävän vähintään yhden markkina-aikayksikön ajan mutta joita ei ole julkaistu a alakohdan mukaisesti, kolmelle seuraavalle vuodelle, sisältäen kohdassa yksilöidyt tiedot:

Artiklan 2 kohdan mukaan "Edellä 1 kohdan a ja c alakohdassa säädetty tiedot on julkaistava mahdollisimman pian ja viimeistään tunnin kuluessa suunniteltua epäkäytettävyyttä koskevasta päätöksestä.

Edellä 1 kohdan b ja d alakohdassa säädetty tiedot on julkaistava mahdollisimman pian ja viimeistään tunnin kuluessa muutoksesta todellisessa käytettävyydessä."

Artiklan 3 kohdassa on edelleen todettu, että "Generaattoriyksiköt katsotaan niiden antamien tietojen ensisijaisiksi omistajiksi."

Perustelut

Asian oikeudellinen arviointi

Energiavirasto ylläpitää rekisteriä Suomen voimalaitoksista. Voimalaitosrekisteriin ilmoittamiensa tietojen perusteella Fortum Power and Heat Oy:n Kemijoen ja Vuoksen vesistöjen vesivoimalaitosten tuotantolaitokset ja yksittäiset generaattorit alittavat transparensiasetuksen 15 artiklassa määritellyt tuotantokapasiteettirajat. Tätä tukee myös Fortum Power and Heat Oy:n 12.12.2018 toimittama lisäselvitys tuotantosalkussaan olevien tuotantoyksiköiden generaattoreiden tuotantotehosta. Energiavirasto katsoo asiassa esiin käyneen selvityksen perusteella, että asianosaisella ei ole tarkastelun kohteena olevilla jokialueilla sellaisia vesivoiman tuotantolaitoksia tai generaattoreita, jotka täyttävät transparensiasetuksen 15 artiklassa mainitut vähimmäistehorajat.

Asianosainen on ilmoittanut UMM-viesteillä jokikohtaisesta epäkäytettävyydestä, vaikka niissä sijaitsevat laitokset ovat edellä mainitulla tavoin alittaneet transparensiasetuksen 15 artiklassa mainitut tehorajat. Energiaviraston saaman tiedon mukaan Pohjoismaissa on yleisesti käytössä vakiintunut ilmoituskäytäntö, jossa transparensiasetuksen 15 artiklan mukaisten raja-arvojen alle jäävien vesivoimalaitosten epäkäytettävyydestä ilmoitetaan jokikohtaisesti, koska raja-arvojen alle jäävät samassa jokiuomassa olevien erillisten tuotantoyksiköiden rajoitukset voivat vaikuttaa merkittävästikin koko jokialueen erillisten vesivoiman tuotantoyksiköiden käytettävyyteen.

Ilmoitukset on tehty noudattaen asianosaisen kertomaa yleistä käytäntöä yksilöimättä kyseistä tuotantolaitosta tai tuotantolaitoksia jokiuomassa, käyttäen ilmoituslupastalla käytössä olevaa ilmoitustyyppiä "other market information". Tämä on asianosaisen selvityksen mukaan käytännöllinen ilmoitustapa, koska UMM - datakenttämäärittysten mukaan "Unavailability of electricity facilities" -kategorian viestissä ei voi ilmoittaa kerralla kuin vain yhden tuotantoyksikön rajoituksista. Energiavirasto pitää tästä näkökulmasta ymmärrettävänä, että jokikohtaiset ilmoitukset tehdään käyttämällä "other market information" -ilmoitustyyppiä. Energiavirasto on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että 31.5.2018 julkaistu UMM-ilmoitus on tehty vasta sen jälkeen, kun epäkäytettävyydsjakso on alkanut.

Energiavirasto toteaa, että transparensiasetuksen sääntely koskee lähtökohtaisesti ilmoitusvelvollisuuden osalta aina tuotantoyksikköä tai generaattoriyksikköä. Samoin Nord Pool AS:n julkaisemassa REMIT UMM -käyttäjän oppaassa (REMIT UMM user manual) on ohjeistettu käyttämään jokivoiman rajoitusten ilmoittamisessa sellaista ilmoitustapaa, jossa tuotantoyksiköt määritellään eriteltäväksi "remarks" -kohdassa. Näin ollen ilmoitustapa, josta ei ilmene ilmoituksen kohteena oleva tuotanto- tai generaattoriyksikkö, ei ole yleisten ilmoitusta koskevien sääntöjen ja tavoitteiden mukainen.

Johtopäätös

UMM-ilmoituksen kohteena olleet tuotantoyksiköt ja generaattoriyksiköt ovat kooltaan transparensiasetuksen 15 artiklan mukaisten vähimmäistuotantotehoa koskevien rajojen alittavia. Näin ollen 15 artiklaa ei sovelleta asianosaisen vesivoiman

tuotanto- tai generaattoriyksiköihin. UMM-viestien osalta ei ole siten toimittu transparenssiasetuksen 15 artiklan vastaisesti.

Energiavirasto pitää kuitenkin asiassa huomionarvoisena sitä, että samassa jokiuomassa olevien erillisten tuotantoyksiköiden rajoitukset voivat vaikuttaa merkittävästikin koko jokialueen erillisten vesivoiman tuotantoyksiköiden käytettävyyteen. Näillä rajoituksilla saattaa olla yhteisvaikutus sähkön tukkumarkkinatuotteiden hintoihin. Tästä johtuen Energiavirasto pitää asianmukaisena sitä asianosaisen kuvaamaa toimintatapaa, jonka mukaan asianosainen arvioi tapauskohtaisesti tarvetta julkaista tuotantoyksiköiden epäkäytettävyyttä koskevia markkinatiedotteita REMIT-asetuksen¹ ja transparenssiasetuksen vaatimusten mukaisesti. Energiavirasto pitää tätä käytäntöä lähtökohtaisesti transparenssiasetuksen ja REMIT-asetuksen tavoitteiden mukaisena.

Energiavirasto pitää suositeltavana sitä, että myös jokikohtaisten UMM-ilmoitusten kohdalla markkinaosapuolet noudattaisivat mahdollisuuksien mukaan sellaista ilmoitustapaa, jossa tuotantoyksiköt kyetään yksilöimään ilmoituksessa. Lisäksi Energiavirasto pitää lähtökohtaisesti tärkeänä, että vastaavat yleisen markkinakäytännön mukaiset, vähimmäistuotantotehorajojen alittavien vesivoimalaitosten epäkäytettävyytilmoitukset tehtäisiin transparenssiasetuksen asettamien vaatimusten, kuten aikarajojen, mukaisesti. Lisäksi Energiavirasto suosittelee noudattamaan toimialan laatimia parhaita käytänteitä ja ilmoituslupien käyttöä koskevia ohjeita.

Ratkaisu

Fortum Power and Heat Oy:n tämän tutkinnan kohteena oleviin vesivoiman tuotanto- tai generaattoriyksiköiden epäkäytettävyyttä koskeviin ilmoituksiin ei sovelleta transparenssiasetuksen 15 artiklan mukaista menettelyä.

Energiavirasto poistaa asian käsittelystä.

Sovellettava lainsäädäntö

Komission asetus (EU) N:o 543/2013, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2013, tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta (transparenssiasetus).

Muutoksenhaku

Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta.

19.3.2019

911/474/2019

Lisätiedot

Lasse Pollari, johtava asiantuntija, puh 029 5050 198,
s-posti: lasse.pollari@energiavirasto.fi

Liitteet

1. Valitusosoitus
2. UMM-viesti

Jakelu

Fortum Power and Heat Oy

VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, määräaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Markkinaoikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta; sekä

19.3.2019

911/474/2019

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksi: 029 56 43314
Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

19.3.2019

911/474/2019

UMM-viestit

Other market information

Outdated

Published	Event Start	Event Stop	Duration	Areas	Remarks
31.05.2018 06:58:23	from 31.05.2018 05:45	to 31.05.2018 10:00	4 hours 15 minutes	FI	Kemijoki river. Installed production capacity 800 MW. Due to remote control issues the available capacity varies between 600 - 700 MW. Duration uncertain.

Market Participants

Related Messages

Publisher
Fortum Power and Heat Oy

31.05.2018 07:19
31.05.2018 06:58 (currently viewing)

Market Participants

Fortum Power and Heat Oy
Kemijoki Oy
Lapin Sähkövoima Oy
UPM Energy Oy
Helen Oy
Ounastuotanto Oy

Other market information

Published	Event Start	Event Stop	Duration	Areas	Remarks
24.07.2018 09:32:21	from 31.07.2018 06:00	to 02.08.2018 19:00	2 days 13 hours	FI	Vuoksi river. Installed production capacity 260 MW. Due to diving works the available capacity varies between 100 - 150 MW.

Market Participants

Related Messages

Publisher
Fortum Power and Heat Oy

24.07.2018 09:32 (currently viewing)

Market Participant
Fortum Power and Heat Oy